

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Rudnayovo námestie č. 1, 811 01 Bratislava, Slovenská republika
IČO : 47 247 959, zapísaná v obchodnom registri Okresným súdom
BRATISLAVA I, oddiel : Sro, Vložka číslo : 88799/B
Telefón: (+421) 02 5441 0102
Telefax: (+421) 02 5441 0103

VEC : Právne stanovisko.

1. Relevantné skutočnosti :

1.1. Návrh zákona :

Národnej rade SR bol dňa 08.11.2019 predložený návrhu Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava BEBLAVÉHO, Lucie ŽITŇANSKEJ, Martina POLIAČIKA, Viery DUBAČOVEJ a Alana SUCHÁNKA na vydanie zákona o osobitných opatreniach na usporiadanie konfliktu záujmov v oblasti zdravotníctva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Návrh“).

1.2. Obsah Návrhu :

Obsahom návrhu sú nasledovné pravidlá :

- 1.2.1. zákaz, aby osoba vykonávajúca činnosť v zdravotníctve, vykonávala činnosť v inom regulovanom sektore v zdravotníctve (ďalej len „zákaz súbežného výkonu činností“);
- 1.2.2. zákaz, aby konečný užívateľ výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve, bol konečným užívateľom výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve v inom regulovanom sektore v zdravotníctve (ďalej len „zákaz krížového vlastníctva“);
- 1.2.3. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „Úrad“) je oprávnený za porušenie zákazu súbežného výkonu činnosti alebo zákazu krížového vlastníctva uložiť pokutu vo výške 10 000 eur za každý deň porušenia zákazu počnúc dňom, v ktorom bol zákaz preukázateľne porušený,
- 1.2.4. ak osoba vykonávajúca činnosť v zdravotníctve nespĺňa ku dňu účinnosti zákona podmienky podľa bodu 1.2.1. (zákaz súbežného výkonu činností), je povinná zjednať nápravu do 24 mesiacov od účinnosti tohto zákona (ďalej len „prechodné obdobie“).

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

- 1.2.5. ak konečný užívateľ výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve nespĺňa ku dňu účinnosti zákona podmienky podľa bodu 1.2.2. (zákaz krížového vlastníctva), je povinný zjednať nápravu počas prechodného obdobia;
- 1.2.6. počas prechodného obdobia je osoba vykonávajúca činnosť v zdravotníctve, ktorá má uzavretú, alebo počas prechodného obdobia plánuje uzavrieť zmluvu, predmetom ktorej sú platby z verejného zdravotného poistenia (ďalej len „referenčná zmluva“) s inou osobou vykonávajúcou činnosť v zdravotníctve s rovnakým konečným užívateľom výhod, povinná vyhlásiť verejnú výzvu na uzavretie zmluvy (ďalej len „verejná výzva“) s rovnakým predmetom a za rovnakých zmluvných podmienok, ako sú dohodnuté v referenčnej zmluve;
- 1.2.7. nediskriminácia pri uzatváraní zmlúv, teda zdravotná poisťovňa je povinná zabezpečiť nediskriminačný a transparentný postup a podmienky pri (i) uzatváraní zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa, o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci podľa a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti na urgentnom príjme 1. typu alebo na urgentnom príjme 2. typu a (ii) úhrade zdravotnej starostlivosti;
- 1.2.8. povinnosť zverejňovania zmlúv a finančných plnení.

1.3. Dôvody Návrhu :

Dôvody, ktoré viedli predkladateľov k predloženiu Návrhu, možno zhrnúť nasledovne :

- 1.3.1. Zdravotná poisťovňa je inštitúciou, ktorá pri svojej činnosti využíva prostriedky z verejného zdravotného poistenia, teda z finančných zdrojov, ktoré sú vybrané od obyvateľov na základe povinnosti uloženej zákonom. Je preto dôležitým záujmom, aby boli prostriedky z verejného zdravotného poistenia vynakladané účelne. Efektívnym spojením dvoch subjektov, z ktorého jeden subjekt poukazuje finančné prostriedky a druhý subjekt finančné prostriedky využíva, je vylúčená akákoľvek možnosť kontroly účelnosti využitia daných prostriedkov z dôvodu výrazného konfliktu záujmov;
- 1.3.2. Obdobná situácia nastáva pri súčasnej kontrole poskytovateľa zdravotnej starostlivosti inej ako lekárenskej starostlivosti a poskytovateľa lekárenskej starostlivosti. V takýchto prípadoch je vysoké riziko konfliktu záujmov, keďže nedostatočná kontrola vzhľadom na výrazný konflikt záujmov môže poskytovateľa zdravotnej starostlivosti viesť napríklad k predpisovaniu liekov, ktoré pre pacienta nie sú potrebné, čím dôjde k vytváraniu umelej spotreby liekov, čo odčerpáva prostriedky z verejného zdravotného poistenia. Rovnaká situácia môže

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

nastať aj pri vykazovaní výkonov poskytovateľa zdravotnej starostlivosti zdravotnej poisťovni;

- 1.3.3. V prípade rovnakého alebo spriazneného vlastníka poskytovateľa inej ako lekárenskej starostlivosti a poskytovateľa lekárenskej starostlivosti môže tiež vzniknúť podozrenie preferencie spriazneného poskytovateľa lekárenskej starostlivosti v priestoroch poskytovateľa inej ako lekárenskej starostlivosti, čo môže viesť k zvýhodnenému trhovému postaveniu oproti subjektom, ktoré nemajú rovnakého alebo spriazneného vlastníka. Tento stav narušuje hospodársku súťaž pri poskytovaní zdravotných služieb na čo v konečnom dôsledku dopláca pacient;
- 1.3.4. Ďalšiu nežiaducu deformáciu trhu je možné sledovať v nadobudnutej ekonomickej a faktickej sile koncentrovaného subjektu. Ekonomická moc koncentrovaného subjektu so spoločným vlastníkom umožňuje dotovanie stratových odvetví z iných, ziskovejších odvetví. Takéto metódy deformujú konkurenčné prostredie, keďže subjekty bez podobnej ekonomickej sily sú vystavené nerovným trhovým podmienkam;
- 1.3.5. Pri vertikálne integrovanom vzťahu taktiež vzniká výrazný konflikt záujmov a z toho vyplývajúce podozrenie preferencie spriaznených subjektov pri uzatváraní zmluvných vzťahov. Zmyslom vzniku zdravotných poisťovní bolo oddelenie nákupcu zdravotnej starostlivosti od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti za účelom zabezpečenia zdravej konkurencie poskytovateľov zdravotných služieb. V prípade jedného vlastníka oboch týchto subjektov existuje podozrenie, že zdravotná poisťovňa bude preferovať (inak zvýhodňovať), a to aj na úkor kvality zdravotnej služby poskytovanej poistencovi, toho poskytovateľa zdravotnej služby, ktorý má rovnakého alebo spriazneného vlastníka.

2. Zadaná úloha :

Je potrebné zodpovedať otázku, či je predložený návrh v súlade s Ústavou SR.

3. Relevantné právne predpisy :

Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 Ústavy SR vlastníctvo zaväzuje. **Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom.** Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa § 20 ods. 4 Ústavy SR vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 35 ods. 2 Ústavy SR zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností.

4. Relevantná judikatúra :

4.1. Právny štát (proporcionalita) :

Z princípu právneho štátu vyplýva aj ochrana oprávnenej dôvery občanov v právny poriadok. Zásadne sa ochraňuje dôvera v to, že zákonné právne následky späté s uzavretými skutkovými stavmi sa uznávajú (zostávajú uznané). Ochrana dôvery neprichádza do úvahy tam, kde by dôvera v určitý právny stav nebola vecne zdôvodnená, t.j. ani princíp právneho štátu nechráni občana pred každou subjektívne chápanou stratou dôvery alebo pred každým sklamaním.

Zákonodarca musí aj pri zmene chráneného právneho postavenia - aby zásah bol ústavnoprávne prípustný - vychádzať z princípu proporcionality, ktorý je vlastný právnemu štátu. Tento princíp predovšetkým znamená primeraný vzťah medzi cieľom (účelom) sledovaným štátom a použitými prostriedkami. V týchto súvislostiach cieľ (účel) sledovaný štátom smie byť sledovaný;

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

prostriedky, ktoré štát použije, môžu byť použité; použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je vhodné; použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je potrebné a nevyhnutné.

Kritérium alebo princíp vhodnosti znamená, že stav, ktorý štát vytvorí zásahom, a stav, v ktorom treba sledovaný cieľ vidieť ako uskutočnený, sa nachádzajú vo vzájomnej súvislosti; cieľ musí byť v súlade s prostriedkom.

Nevyhnutnosť znamená, že neexistuje iný stav, ktorý štát bez veľkej námahy môže rovnako vytvoriť, ktorý občana zaťažuje menej a ktorý súvisí so stavom, v ktorom treba sledovaný účel pokladať za uskutočnený. Inými slovami, cieľ nesmie byť dosiahnuteľný rovnako účinným, ale menej zaťažujúcim prostriedkom.

V prípade rozsiahleho a zložitého zákona s osobitným účelom, ktorý jednotlivcovi zaručuje určité právne možnosti (...), nemožno namietať, ak zákonodarca neskôr zavedie určité obmedzujúce pravidlá, ktoré sú v súlade s pôvodným účelom a s pôvodnou koncepciou zákona, ktoré sa však spočiatku prehliadli alebo nedocenili, t.j. zákonodarca ich zavedie, akonáhle si na základe skúseností z uplatňovania zákona urobil jasný záver o nevyhnutnosti takýchto pravidiel, aj vtedy, keď to bude nevýhodnejšie pre niekoho, kto bol pôvodnou úpravou zvýhodnený (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. zn. PL. ÚS 3/2000*).

4.2. Právny štát (Právna istota a generalita právnej normy) :

Zákon č. 370/1994 Z. z. z legislatívno-formálnej stránky je normatívny právny akt, avšak z hľadiska jeho predmetu, obsahu i účinkov ide o právny akt, ktorý sa v rozpore so všeobecne uznávanou požiadavkou generality vzťahuje na určité vopred známe jednotlivé privatizačné veci, čo princípy právneho štátu neprípúšťajú. Nerešpektuje najmä požiadavku právnej istoty, dôvery v právo, resp. v platné právne predpisy a možnosť spoliehať sa na to, že štát poskytne občanom efektívnu ochranu ich práv v súlade s platnou právnou úpravou, že im nebude brániť v realizácii oprávnených subjektívnych práv.

S inštitútom právnej istoty v právnom štáte úzko súvisí požiadavka zachovania legálne nadobudnutých práv. Vo všeobecnom vyjadrení to znamená, že nikomu nemožno odňať jeho, riadnym spôsobom nadobudnuté práva, na základe neskoršie vydaného právneho predpisu. Zo širšieho hľadiska túto požiadavku treba chápať tak, že je neprípustné odňať nadobudnuté práva, resp. ich obmedziť ex tunc, t. j. do minulosti, pred účinnosťou nového zákona. Táto požiadavka ako imanentná súčasť právnej istoty sa vzťahuje predovšetkým na základné práva a slobody, ktoré sú v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. V kontexte s tým nie je možná jednostranná zmena alebo zrušenie súkromnoprávnej zmluvy, čo vyplýva nielen z jej podstaty, ako výsledku dohody zmluvných strán, ale i z podstaty uznávanej požiadavky zachovania riadne nadobudnutých práv (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 16/95*).

Pod všeobecnosťou (generalitou) právnej normy treba rozumieť jednak jej všeobecnosť vo vzťahu k predmetu právnej úpravy a jednak vo vzťahu k subjektu (adresátovi) právnej normy. Všeobecnosťou vo vzťahu k predmetu právnej úpravy sa rozumie to, že právna norma všeobecne vymedzuje svoju skutkovú podstatu, čo inak znamená, že nikdy nemôže riešiť určitý konkrétny prípad. Keby tak nejaký právny predpis urobil, nebolo by takéto jeho ustanovenie právnou normou, ale bol by právnym predpisom *per nefas* vydaný individuálny (napr.) správny akt (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 7/2017*).

4.3. Legitímne očakávania :

Ústavný súd SR už taktiež vyslovil (*PL. ÚS 12/05*), že v súlade s tendenciami príznačnými pre modernú európsku konštitucionalistiku podlieha z hľadiska princípu právnej istoty ochrane aj tzv. legitímne očakávanie (*legitimate expectation, der Vertrauensschutz*), ktoré je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou, resp. neočakávanou zmenou pravidiel, na ktoré sa adresáti právnych noriem spoliehali, porušiť princíp právneho štátu. Ide o jeden z množstva konkrétnych výrazov princípu materiálneho právneho štátu, v ktorom sú všetci nositelia verejnej moci vrátane parlamentu podriadení ústave a jej princípom. Všeobecný princíp právneho štátu je kľúčový princíp, na ktorom je budovaný celý právny poriadok i celý systém fungovania nášho štátu. Znamená to, že tento princíp sa premieta bez rozdielu do všetkých oblastí spoločenského života. Ústavný súd ako orgán ochrany ústavnosti je povinný rešpektovať rámcu právneho štátu, v ktorom je okrem iného garantovaná právna istota vrátane ochrany legálne nadobudnutých práv, ako aj legitímnych očakávaní, a tiež trvácnosť a stabilita právnych noriem, a je zakázaná svojvôľa v činnosti orgánov verejnej moci, parlament z toho nevynímajúc. V dôsledku posunu v nazeraní na ústavné princípy nastal posun aj v smere od formálneho chápania právneho štátu k jeho materiálnemu chápaniu, ku ktorému sa ústavný súd svojou judikatúrou zreteľne prihlásil. Pri formálnom chápaní právneho štátu sa ústavné princípy uplatňujú v limitoch ústavných textov aplikovaných na základe gramatických a formálnologických metód identifikujúcich obsah právnych predpisov. Takýto prístup znamená, že ak ústavný text napr. výslovne neustanovuje, že určité nároky sú neodňateľné, t.j. sú zaručené akoby "len" zákonnými zárukami, možno potom "legalizovať" akékoľvek zásahy štátu. Materiálne chápanie právneho štátu takýto prístup vylučuje (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. zn. PL. ÚS 16/06*).

Rešpektovanie zásady proporcionality pri uplatňovaní ústavných princípov v rámci aplikácie práva vyžaduje, aby bol princíp právnej istoty (zahŕňajúci koncept ochrany legitímnej nádeje) uplatňovaný spôsobom zodpovedajúcim jeho účelu a obsahu, teda tak, aby nespochybňoval, ale

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

posilňoval stabilitu a rešpektovanie právneho poriadku (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 17/08*).

Zo samotného výrazu legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravidla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako princíp právneho štátu. Ide o jeden z množstva konkrétnych výrazov princípu materiálneho právneho štátu, v ktorom všetci nositelia verejnej moci vrátane parlamentu sú podriadení ústave a jej princípom. Ťažiskom ústavného systému je jednotlivec a jeho sloboda, do ktorej nemožno arbitrárne zasahovať. Zákonodarca nevykonáva voči občanom neobmedzenú moc a občan nie je len pasívnym adresátom vrchnostenských predpisov (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. zn. PL. ÚS 10/04*).

4.5. Vlastnícke právo :

Výkon vlastníckych oprávnení teda znamená nielen majetok mať (vlastniť), ale s ním práve relevantným spôsobom nakladať k účelu, ma ktorý bol nadobudnutý. Vlastníctvo je ekonomický pilier právneho štátu.

K vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva je možné siahnuť len vo verejnom záujme, v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu. Podľa medzinárodného štandardu zaručeného na báze Dodatkového protokolu č. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd objektom ochrany nie sú len hmotné statky, ale aj rôzne druhy licencií, ako aj dobrá povest' firmy. Vo svojej rozhodovacej činnosti aj Európsky súd pre ľudské práva pripustil, že i licencie môžu byť predmetom držby. Poznamenal však, že štát udeľuje licenciu za určitých okolností a môže jej udelenie odmietnuť alebo ju odňať, pokiaľ držiteľ neplní podmienky, za ktorých bola licencia udelená. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. V ústavnom poriadku Slovenskej republiky platí zásada, podľa ktorej ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný právny predpis (jeho noriem), nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia (PL. ÚS 36/95, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky uverejnený pod č. 3/96 Zbierky nálezov a uznesení). Ústavný súd už vo veci I. ÚS 60/96 (uverejnenej pod č.

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

22/97 Zbierky nálezov a uznesení) vyslovil názor, že vlastnícke právo nie je formálnym právom, ale práve naopak, zaručuje možnosti reálneho výkonu so všetkými atribútmi.

Podľa názoru ústavného súdu, ak by právnická osoba stratila možnosť poskytovať lekárenskú starostlivosť na základe zmeny právnej úpravy vo verejných lekárňach a v pobočkách verejných lekární, znamenalo by to aj obmedzenie jej vlastníckeho práva nad nevyhnutnú mieru a v rozpore s verejným záujmom. Princípom právneho štátu je právna istota, ktorá zahŕňa dôveru občana v právo a navyše aj ochranu nadobudnutých práv, osobitne majetkových (vlastníckych) práv (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 37/1999*).

Ústava jednoznačne ustanovuje, že za trvalé odňatie vlastníckeho práva k veci vyvlastnením treba poskytnúť vlastníčkovi náhradu, ktorá má byť primeraná. Jednou z foriem náhrady pri vyvlastnení je aj peňažná náhrada. Pri úvahách o primeranosti náhrady, ktorú zrejme vyjadruje výška peňažnej náhrady, treba podľa názoru ústavného súdu zohľadniť základný predpoklad vyvlastnenia, ktorým je aj verejný záujem (v zákone vyjadrený účelom vyvlastnenia), a ktorý, ako je nesporné, prevláda nad súkromným záujmom vlastníka veci. Na druhej strane nemožno opomenúť ústavnú zásadu ochrany vlastníctva, ktorá je rovnaká bez ohľadu na subjekt a predmet vlastníctva. Kompenzácia rovnováhy medzi záujmom verejným a zásahom do vlastníckeho práva jednotlivca je zaručená aj poskytnutím peňažnej náhrady v primeranej výške. V tomto prípade ide o náhradu za to, že vlastníč je povinný strpieť tento legitímny spôsob prechodu vlastníckeho práva na iného vo verejnom záujme. Aj keď v danom prípade ide na strane vlastníka veci k zániku vlastníckeho práva k nej rozhodnutím orgánu štátnej správy prechodom na iný subjekt a na prvý pohľad by sa zdalo, že jediným spravodlivým riešením je možnosť zaobstarať si vec rovnakého (podobného) druhu, čo by v trhovom hospodárstve predpokladalo poskytnutie náhrady vo výške trhovej ceny veci, je zrejmé, že takúto náhradu neupravuje ani čl. 20 ods. 4 ústavy. **Podľa citovaného ustanovenia ústavy má byť náhrada primeraná, teda nemusí byť poskytnutá v celom rozsahu trhovej ceny veci, ale má zásadne vyvážiť ujmu, ktorá odňatím veci vznikla** (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 37/95*).

Vyvlastnenie zahŕňa tak formálne vyvlastnenie, ako aj všetky opatrenia, ktoré je možné kvalifikovať ako vyvlastnenie *de facto* (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci FREDIN proti ŠVÉDSKU z roku 1991).

Vyvlastnením môže byť aj obmedzovanie vlastníka disponovať s vecou bez formálneho odňatia vlastníctva. Takýmto prípadom môže byť pozbavenie dispozičného práva s majetkom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci MELLACHER a iné proti RAKÚSKU z roku 1989).

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Jednotlivec, ktorý bol pozbavený vlastníckeho práva, má v zásade právo na „primerané odškodnenie pomerne k hodnote majetku“, ktorý mu bol vyvlastnený, a to aj vtedy, ak „legitímne účely verejného záujmu“ môžu svedčiť v prospech úhrady nižšej ako je trhovacia hodnota. Výsledkom je to, že spomínaná rovnováha je vo všeobecnosti porušovaná, pretože odškodnenie osoby, ktorej bol vyvlastnený majetok, je odôvodnené vo vzťahu k „predajnej“ hodnote majetku určenej v momente, kedy došlo k pozbaveniu vlastníckeho práva (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Pincová, Pinc a iní a iné proti ČESKEJ REPUBLIKE* z roku 2002).

4.6. Právo podnikat' :

Právo podnikat' je ústavnou zárukou slobody výkonu hospodárskej činnosti **podľa uváženia**. Toto právo je priznané každej osobe (nález Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 37/1999*).

5. Východiská :

Vychádzajú z obsahu Návrhu, jeho dôsledkom pre adresátov povinností je :

- 5.1. nevyhnutnosť vzdať sa povolenia na vykonávanie činnosti v zdravotníctve;
- 5.2. nevyhnutnosť zbaviť sa vlastníckeho práva (akcií, podielov a pod.) k osobe vykonávajúcej činnosť v oblasti zdravotníctva.

Vzhľadom na to, že Návrh núti adresáta povinnosti vzdať sa povolenia na výkon činnosti v zdravotníctve, ktoré je zásadne neprevoditeľné, **Návrh zasahuje do vlastníckeho práva, ako aj do práva podnikat'.** Ako vyplynulo z vyššie uvedeného, povolenie (licencia) na výkon zárobkovej činnosti, potažmo podnikania, je chránená aj ako majetok podľa čl. 20 Ústavy SR a podľa č. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru. To, že licencia je predpokladom realizácie práva podnikat' a jej vzdanie sa znemožňuje podnikanie v danej oblasti, je zrejmé bez ďalšieho

Vzhľadom na to, že Návrh núti konečného užívateľa výhod zbaviť sa vlastníctva podielov vo vzťahu k osobám, prostredníctvom ktorých vykonáva (podnikateľskú) činnosť v zdravotníctve, zasahuje do ústavou garantovanej autonómie práva na podnikanie (výkon hospodárskej činnosti **podľa uváženia**) a samozrejme aj do vlastníckeho práva. **Návrh teda zasahuje do práva podnikat' a do vlastníckeho práva.**

Posudzovaný Návrh je potrebné z hľadiska adresátov povinností posúdiť vo svetle zásahu do vlastníckeho práva a do práva podnikat'.

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Žiadne z uvedených základných práv nie je neobmedziteľné. Preto je potrebné obmedzenia vlastníckeho práv a práva podnikateľ posúdiť predovšetkým z hľadiska princípu proporcionality.

Návrh budeme posudzovať osobitne z hľadiska osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve a osobitne z hľadiska konečného užívateľa výhod.

6. Právne posúdenie z hľadiska osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve :

Zdravotná poisťovňa nie je oprávnená vykonávať inú činnosť, ako je zdravotné poistenie, *ergo* činnosť podľa § 6 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoZP“). Je preto vylúčené, aby poisťovňa mohla vykonávať poskytovanie zdravotnej starostlivosti a/alebo lekárenskú starostlivosť. Budeme preto posudzovať Návrh len z hľadiska súbežného poskytovania zdravotnej starostlivosti a lekárenskej starostlivosti.

6.1.1. Princíp primeranosti :

Vychádzajúc napríklad z uznesenia Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 3/2000* je potrebné skúmať primeraný vzťah medzi cieľom (účelom) sledovaným štátom a použitými prostriedkami, a teda je potrebné zodpovedať nasledovné otázky :

- 6.1.1. či cieľ sledovaný cieľ (účel) sledovaný štátom smie byť sledovaný (kritérium legitímnosti účelu);
- 6.1.2. či prostriedky, ktoré štát použije, môžu byť použité (dovolenosť prostriedkov);
- 6.1.3. či použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je vhodné (kritérium vhodnosti);
- 6.1.4. či použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je potrebné a nevyhnutné (kritérium nevyhnutnosti).

6.1.1. Kritérium legitímnosti účelu :

Vychádzajúc z obsahu dôvodovej správy, ako legitímny účel, ktorý prichádza do úvahy, je obava predkladateľov, že : „ ... *pri súčasnej kontrole poskytovateľa zdravotnej starostlivosti inej ako lekárenskej starostlivosti a poskytovateľa lekárenskej starostlivosti. V takýchto prípadoch je vysoké riziko konfliktu záujmov, keďže nedostatočná kontrola vzhľadom na výrazný konflikt záujmov môže poskytovateľa zdravotnej starostlivosti viesť napríklad k predpisovaniu liekov,*

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

ktoré pre pacienta nie sú potrebné, čím dôjde k vytváraniu umelej spotreby liekov, čo odčerpáva prostriedky z verejného zdravotného poistenia“.

Predkladatelia formulujú aj obavu, že : „*V prípade rovnakého alebo spriazneného vlastníka poskytovateľa inej ako lekárenskej starostlivosti a poskytovateľa lekárenskej starostlivosti môže tiež vzniknúť podozrenie preferencie spriazneného poskytovateľa lekárenskej starostlivosti v priestoroch poskytovateľa inej ako lekárenskej starostlivosti, čo môže viesť k zvýhodnenému trhovému postaveniu oproti subjektom, ktoré nemajú rovnakého alebo spriazneného vlastníka“.*

Z uvedeného možno vyabstrahovať, že legitímnym cieľom, ktorý Návrh sleduje, je efektívnosť vynakladania prostriedkov z poistného na zdravotné poistenie a ochrana poskytovateľov lekárenskej starostlivosti pred diskrimináciou.

6.1.2. Dovoľnosť použitých prostriedkov :

Zákaz súbežného výkonu určitých činností nie je spôsob právnej regulácie právnych vzťahov, ktorý by bol ústavne neakceptovateľný *pro futuro*.

Nepripustnosť použitých prostriedkov možno vidieť v tom, že Návrh upravuje zákaz súbežného výkonu činností v zdravotníctve prostredníctvom nepriamej novelizácie, čo nie je kompatibilné s princípom právneho štátu, konkrétne s princípom právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).

Iná je však situácia, ak zákonodarca takto zasiahne do legálne vzniknutého právneho stavu s tým dôsledkom, že držiteľ licencie je nútený sa jej vzdať.

Považujem za sporné, či nútenie niekoho, aby sa zbavil vlastníctva majetku, ktorý nadobudol v dobrej viere a v súlade so zákonom, je prostriedok, ktorý je dovoľený demokratickému a právnenému štátu. Ak, tak skutočne v extrémnom prípade, kde neexistuje absolútne žiadny spôsob, ako sledovaný legitímny cieľ dosiahnuť.

V každom prípade, za daných okolností nie je potrebné túto otázku zodpovedať, pretože Návrh nie je v súlade s kritériom vhodnosti a nevyhnutnosti.

6.1.3. Kritérium vhodnosti :

Kritérium vhodnosti nie je splnené. Pokiaľ ide o to, či stav, ktorý štát vytvorí zásahom, a stav, v ktorom treba sledovaný cieľ vidieť ako uskutočnený, sa nachádzajú vo vzájomnej súvislosti, teda či cieľ je v súlade s prostriedkom, na túto otázku je potrebné dať negatívnu odpoveď.

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Predpis lieku nie je viazaný na konkrétneho poskytovateľa lekárenskej starostlivosti. Pacient je oprávnený si recept vybrať v ktorejkoľvek lekárni. Preto Návrh nie je spôsobilý dosiahnuť, že poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nebude predpisovať lieky, ktoré nie sú pre pacienta potrebné. Inými slovami povedané, súbežné poskytovanie zdravotnej starostlivosti a lekárenskej starostlivosti nie je v príčinnej súvislosti s nadmernou spotrebou liekov.

Poskytovanie nemocničnej starostlivosti a poskytovanie lekárenskej starostlivosti v nemocničnej lekárni Návrh nezakazuje. Je preto ťažko predstaviteľné, ako zákaz súbežného výkonu zdravotnej starostlivosti a poskytovanie lekárenskej starostlivosti má zabrániť tomu, aby poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v nemocnici umiestnil vlastnú nemocničnú lekárňu na úkor iného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, keď ide o úplne racionálne a legitímne správanie sa podnikateľa, ktoré má základ v právnej dovolenosti súbežne poskytovať zdravotnú starostlivosť a prevádzkovať nemocničnú lekárňu.

Uvedené platí pre Návrh, a to ako pre úpravu *pro futuro*, tak aj pre Návrh, ako pre úpravu *ex post facto*.

6.1.4. Kritérium nevyhnutnosti :

(i) Potrebnosť

V prvom rade vzniká otázka, či je Návrh potrebný. A to ako úprava *pro futuro*, tak aj ako úprava *ex post facto*, pretože Návrh ako taký predstavuje aj závažný zásah do existujúceho právneho stavu, ktorý vznikol v súlade s doterajšími pravidlami.

Obsahom dôvodovej správy sú len všeobecné nekonkrétne frázy, obavy. Chýbajú akékoľvek konkrétne indície, a už vôbec neexistujú dôkazy, že by nadmerné predpisovanie liekov bolo v príčinnej súvislosti s tým, že jeden subjekt disponuje povolením na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a lekárenskej starostlivosti. Rovnako chýbajú akékoľvek konkrétne indície, a už vôbec neexistujú dôkazy, že by prekážkou pre efektívnu súťaž iných poskytovateľov lekárenskej starostlivosti bolo to, že poskytovateľ zdravotnej starostlivosti vo svojich priestoroch umiestni vlastnú nemocničnú lekárňu.

Vzhľadom na to, aký závažný zásah do existujúceho právneho stavu predstavuje Návrh, v danej chvíli nie je presvedčivo preukázané, že je potrebné daný stav riešiť týmto konkrétnym návrhom.

(ii) Nevyhnutnosť v užšom slova zmysle :

V danom prípade je zrejmé, že stav sledovaný návrhom je možné dosiahnuť minimálne rovnako účinným spôsobom, ktorý zaťažuje adresáta povinnosti menej.

Právna úprava v oblasti zdravotníctva sa vyznačuje silnou reguláciou, a to tak čo sa týka množstva obmedzení a povinností, tak aj čo sa týka regulačných právomocí orgánov verejnej správy. Aj s poukazom na vyššie uvedené, nič nenasvedčuje tomu, že by tieto regulačné opatrenia boli neefektívne.

Právna úprava v oblasti ochrany hospodárskej súťaže rovnako obsahuje množstvo obmedzení a povinností, pričom nad efektívnou hospodárskou súťažou bdie Protimonopolný úrad SR a ochrany hospodárskej súťaže sa dotknuté subjekty môžu domáhať aj súkromnoprávnymi prostriedkami. Aj s poukazom na vyššie uvedené, nič nenasvedčuje tomu, že by tieto opatrenia alebo prostriedky boli neefektívne.

Ak by aj doterajšia regulácia nebola účinná, nie je preukázané, že sledovaný cieľ nie je možné dosiahnuť doplnením ďalších pravidiel do všeobecne záväzných právnych predpisov. Podotýkam, že inštitút nediskriminácie pri uzatváraní zmlúv zavádza až Návrh.

Okrem toho, vo vzťahu k prevádzkovaniu nemocničnej lekárne sa Návrh snaží postihnúť správanie súťažiteľa, ktoré je úplne racionálne a legitímne. Nič nenasvedčuje tomu, že by poskytovanie lekárenskej starostlivosti v nemocnici, vzhľadom na množstvo lekární, bolo esenciálne pre získanie súťažnej výhody.

Navyše, v tomto prípade vstupuje do „hry“ aj skutočnosť, že dôsledkom Návrhu je faktická nevyhnutnosť osoby vykonávajúcej činnosť v oblasti zdravotníctva vzdať sa licencie ako majetkovej hodnoty chránenej čl. 20 Ústavy SR, pretože je neprevoditeľná. To znamená faktické vyvlastnenie, pričom Návrh za zbavenie vlastníctva neposkytuje žiadnu náhradu. **To je v rozpore tak s čl. 20 ods. 4 ústavy SR, ako aj s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.**

Nie je preto vyvrátená premisa, že postačujúcim a miernejším opatrením na dosiahnutie sledovaného účelu je doterajšia regulácia alebo jej prípadné zlepšenie.

6.2. Legitímne očakávania :

Vo vzťahu k Návrhu ako k úprave *ex post facto* je potrebné uviesť, že zákonodarca zámerne neobmedzil súbežné poskytovanie zdravotnej starostlivosti a lekárenskej starostlivosti. Zákaz súbežného výkonu činností v zdravotníctve upravil len v prípade zdravotných poisťovní.

Držiteľ povolenia teda nemal z tohto hľadiska dôvod predpokladať, že sa v budúcnosti jeho situácia zmení.

Držiteľ povolenia nemal dôvod predpokladať, že sa v budúcnosti jeho situácia zmení ani vzhľadom na faktický stav. Nič neimplikuje, že došlo k takej zmene skutočností, z ktorých zákonodarca pôvodne vychádzal, ktoré vyžadujú zmenu právneho stavu.

Zmena právnej pozície držiteľa povolenia, dôsledkom ktorej je nevyhnutnosť vzdať sa povolenia, navyše bez náhrady, je v rozpore s legitímnymi očakávaniami.

6.3. Predbežný záver k časti 6.1. stanoviska :

V kontexte právneho postavenia osôb vykonávajúcich činnosť v oblasti zdravotníctva som toho názoru, že zákaz súbežného vykonávania činností (zdravotníckej starostlivosti a lekárenskej starostlivosti) nie je primeraný, a preto je v rozpore s čl. 20 Ústavy SR, čl. 35 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. To platí pre Návrh ako pre právnu úpravu *pro futuro*, tak aj pre právnu úpravu *ex post facto*.

Akékoľvek obmedzenie základných práv alebo slobôd musí spĺňať princíp primeranosti, a aj *pro futuro* a aj *ex post facto*. Nemožno pripustiť, že princíp primeranosti sa neuplatňuje v oblastiach, kde existuje silná regulácia zo strany štátu a/alebo kde štát disponuje širokou mierou uváženia. Rozdiel možno snáď vidieť v tom, že v prípade, ak úprava obsahuje obmedzenia *ex post facto*, dôvody zákonodarcu musia byť oveľa viac pádnejšie a presvedčivejšie.

7. Právne posúdenie z hľadiska konečného užívateľa výhod :

7.1. Princíp primeranosti :

Ako už bolo uvedené, je potrebné skúmať primeraný vzťah medzi cieľom (účelom) sledovaným štátom a použitými prostriedkami, a teda je potrebné zodpovedať nasledovné otázky :

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

- 7.1.1. či cieľ sledovaný cieľ (účel) sledovaný štátom smie byť sledovaný;
- 7.1.2 či prostriedky, ktoré štát použije, môžu byť použité (dovolenosť prostriedkov);
- 7.1.3. či použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je vhodné (kritérium vhodnosti);
- 7.1.4. či použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je potrebné a nevyhnutné (kritérium nevyhnutnosti).

7.1.1. Kritérium legitímnosti účelu :

Vychádzajúc z obsahu dôvodovej správy, ako legitímny účel, ktorý prichádza do úvahy, ďalej sú :

- (i) absencia akejkoľvek kontroly účelnosti využitia prostriedkov z verejného zdravotného poistenia v prípade efektívneho spojenia dvoch subjektov, z ktorého jeden subjekt poukazuje finančné prostriedky a druhý subjekt finančné prostriedky využíva (tu sa má zjavne na mysli vzťah poisťovňa – poskytovateľ zdravotnej starostlivosti);
- (ii) možnosť tzv. krízových dotácií, pretože ekonomická moc koncentrovaného subjektu so spoločným vlastníkom umožňuje dotovanie stratových odvetví z iných, ziskovejších odvetví;
- (iii) podozrenie na možnú preferenciu spriaznených subjektov pri uzatváraní zmluvných vzťahov pri vertikálne integrovanom vzťahu.

Z uvedeného možno vyabstrahovať, že legitímnym cieľom, ktorý Návrh sleduje, je efektívnosť vynakladania prostriedkov z poistného na zdravotné poistenie, ochrana hospodárskej súťaže a ochrana osôb vykonávajúcich činnosť v zdravotníctve pred diskrimináciou.

7.1.2. Dovolenosť použitých prostriedkov :

Zákaz krízového vlastníctva pro futuro nie je spôsob právnej regulácie právnych vzťahov, ktorý by bol ústavne neakceptovateľný. Tento spôsob regulácie právnych vzťahov nie je nakoniec v našom právnom poriadku neobvyklý.

Iná je však situácia, ak zákonodarca takto zasiahne do legálne vzniknutého právneho stavu s tým dôsledkom, že konečný užívateľ výhod je nútený sa svojho vlastníctva vzdať. V danom kontexte, je viac ako sporné, či nútenie niekoho, aby previedol majetok, ktorý nadobudol v dobrej viere a v súlade so zákonom, je prostriedok, ktorý je dovolený demokratickému a právnemu štátu, a to hneď z niekoľkých dôvodov :

- (i) splnenie faktickej povinnosti previesť majetok (akcie, podiely) je viazané na zhodný prejav vôle inej osoby, teda nadobúdateľa. Ako ústredný ústavný princíp, hierarchicky patriaci medzi najvyššie, patrí autonómia jednotlivca, ktorú možno vyvodit' z čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. Logickým dôsledkom práva jednotlivca konať akýmkoľvek spôsobom, ktorý nezakazuje zákon, je to, že zodpovedať môže iba a len za vlastné konanie, nie za konanie tretích osôb. Konečný užívateľ výhod nemôže zodpovedať za to, či niekto tretí bude mať záujem nadobudnúť jeho majetok;
- (ii) prevod majetku v podobe podielov v obchodnej spoločnosti môže byť naviazané na podmienky, ktorých splnenie nie je v dispozícii konečného užívateľa výhod (podmienenie prevodu podielu súhlasom tretej osoby, podmienenie prevodu súhlasom Protimonopolného úradu SR) alebo môže byť úplne znemožnené (právne dovolené alebo upravené prípady vylúčenia prevodu podielu);
- (iii) nevyhnutnosť prevodu podielu stavia konečného užívateľa nevyhnutne do nevýhodnejšej vyjednávacej pozície voči potenciálnemu partnerovi. Jeho zmluvná voľnosť je limitovaná. Odhliadnuc od toho, že Návrh nepredpokladá žiadnu kompenzáciu prípadnej straty, ktorú v dôsledku toho môže vlastník utrpieť.

7.1.3. Kritérium vhodnosti :

Kritérium vhodnosti je splnené. Pokiaľ ide o to, či stav, ktorý štát vytvorí zásahom, a stav, v ktorom treba sledovaný cieľ vidieť ako uskutočnený, sa nachádzajú vo vzájomnej súvislosti, teda či cieľ je v súlade s prostriedkom, na túto otázku je potrebné dať pozitívnu odpoveď.

7.1.4. Kritérium nevyhnutnosti :

(i) Potrebnosť

V prvom rade vzniká otázka, či je Návrh potrebný. A to ako úprava *pro futuro*, tak aj ako úprava *ex post facto*, pretože Návrh ako taký predstavuje závažný zásah do existujúceho právneho stavu, ktorý vznikol v súlade s doterajšími pravidlami.

Obsahom dôvodovej správy sú len všeobecné nekonkrétne frázy, obavy. Chýbajú akékoľvek konkrétne indície, a už vôbec neexistujú dôkazy (predkladatelia ich nepomenúvajú), že by :

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

- (i) nadmerné predpisovanie liekov bolo v príčinnej súvislosti s tým, že osoby vykonávajúce činnosť v zdravotníctve majú spoločného alebo spoločných užívateľov výhod ;
- (ii) absencia kontroly účelnosti využitia prostriedkov z verejného zdravotného poistenia bola v príčinnej súvislosti s tým, že osoby vykonávajúce činnosť v zdravotníctve majú spoločného alebo spoločných užívateľov výhod;
- (iii) dochádzalo ku krížovým dotáciám;
- (iv) dochádza k preferencii spriaznených subjektov pri uzatváraní zmluvných vzťahov pri vertikálne integrovanom vzťahu.

Vzhľadom na obsah dôvodovej správy Návrhu sa javí, že skutočným dôvodom úpravy je len kumulácia (podľa predkladateľov nadmerného) vlastníctva v rukách určitej osoby. Ústava SR však neobsahuje žiadny limit množstva vlastníctva a práve naopak, v zásade poskytuje ochranu akémukoľvek množstvu vlastníctva.

Osobitne vzhľadom na to, aký závažný zásah do existujúceho právneho stavu predstavuje Návrh, v danej chvíli nie je presvedčivo preukázané, že je potrebné daný stav riešiť týmto konkrétnym návrhom.

(ii) Nevyhnutnosť v užšom slova zmysle :

Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že Návrh má zabrániť konaniu, ktoré je zneužitím vlastníctva, poťažmo zneužitiu účasti na hospodárskej súťaži, resp. ich dôsledkom. Robí to spôsobom, ktorý zakazuje nadobudnúť majetok, resp. núti majiteľa previesť existujúci majetok na tretiu osobu. Lenže samotná existencia vlastníctva nie je v príčinnej súvislosti s negatívnymi dôsledkami (javmi), ktorým má Návrh zabrániť. **Inak povedané, namiesto toho, aby Návrh reguloval zneužitie vlastníctva, čo Ústavou chránené nie je, postihuje základné právo, ktoré Ústavou SR chránené je. Už to samotné indikuje absenciu vzťahu primeranosti medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom.**

V danom prípade je navyše zrejmé, že stav sledovaný návrhom je možné dosiahnuť minimálne rovnako účinným spôsobom, ktorý zaťažuje adresáta povinnosti menej.

Právna úprava v oblasti zdravotníctva sa vyznačuje silnou reguláciou, a to tak čo sa týka množstva obmedzení a povinností, tak aj čo sa týka regulačných právomocí orgánov verejnej správy.

Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

Aj s poukazom na vyššie uvedené, nič nenasvedčuje tomu, že by tieto regulačné opatrenia boli neefektívne.

Právna úprava obsahuje jednak hmotnoprávne pravidlá a jednak aj procesnoprávny rámec, ktorým možno postihnúť :

- (i) neefektívne nakladanie s prostriedkami z verejného zdravotného poistenia;
- (ii) zneužívanie dominantného postavenia v podobe krížových dotácií alebo diskriminácie osôb vykonávajúcich činnosť v zdravotníctve alebo iný spôsob zneužitia účasti na hospodárskej súťaži.

Nie je preto vyvrátená premisa, že postačujúcim a miernejším opatrením na dosiahnutie sledovaného účelu je existujúca regulácia, prípadne zlepšenie existujúcej regulácie, ktorá bude skutočne regulovať konanie, ktorého dôsledkom sú (môžu byť) dôsledky, ktorým má Návrh zabrániť.

7.2. Predbežný záver k časti 7.1. stanoviska :

V kontexte právneho postavenia osôb vykonávajúcich činnosť v oblasti zdravotníctva som toho názoru, že zákaz, aby konečný užívateľ výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve nesmie byť konečným užívateľom výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve v inom regulovanom sektore v zdravotníctve súbežného vykonávania činnosti, nie je primeraný, a preto je v rozpore s čl. 20 Ústavy SR, čl. 35 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. To platí pre Návrh ako pre právnu úpravu *pro futuro*, tak aj pre právnu úpravu *ex post facto*.

Ako už bolo uvedené, akékoľvek obmedzenie základných práv alebo slobôd musí spĺňať princíp primeranosti, a aj *pro futuro* a aj *ex post facto*. Nemožno pripustiť, že princíp primeranosti sa neuplatňuje v oblastiach, kde existuje silná regulácia zo strany štátu a/alebo kde štát disponuje širokou mierou uváženia. Rozdiel možno snád' vidieť v tom, že v prípade, ak úprava obsahuje obmedzenia *ex post facto*, dôvody zákonodarcu musia byť oveľa viac pádnejšie a presvedčivejšie.

8. Právne posúdenie k hľadisku princípu generality právnej normy :

Jedným z definičných znakov právneho štátu je generalita (všeobecnosť) právnej normy (napr. nálezy Ústavného súdu SR *sp. zn. PL. ÚS 19/05* alebo *sp. zn. PL. ÚS 18/06*) . Právna norma nemá upravovať individuálne právne pomery určitého subjektu, ale má sa vzťahovať na vopred neznámy počet prípadov identifikovaných druhovými znakmi. Porušenie princípu generality možno

Advokátska kancelária

Mgr. Marek Benedik, s.r.o.

vidieť nielen vo formulácii právnej normy, resp. jej hypotézy, ale vychádzajúc z (ďalšieho) princípu materiálneho právneho štátu, aj v okolnostiach a motivácii vedúcej k prijatiu právneho predpisu.

V danom prípade súhrn skutočností, a to :

- (i) celkom otvorené a úprimné vyhlásenia predkladateľov Návrhu, že Návrh je zameraný proti finančnej skupine PENTA (lex HAŠČÁK);
- (ii) absencia presvedčivého odôvodnenia vôbec potrebnosti Návrhu;
- (iii) Návrh sa nezameriava na reguláciu konanie, ktorého dôsledkom sa snaží zabrániť, ale ako prostriedok používa zákaz nadobúdania majetku a fakticky núti k tomu, aby sa vlastníci zbavili majetku,

vedú k celkom spoľahlivému záveru, že zámerom a účelom Návrhu nie je riešiť prípad určený druhovými znakmi (teda konanie, ktoré vo všeobecnosti možno považovať za neprípustné), ale riešiť právne pomery určitej osoby (skupiny).

9. Záver :

Na základe vyššie uvedeného uzatvárame nasledovne :

- 9.1. Návrh, čo sa týka zákazu súbežne poskytovať zdravotnú starostlivosť a lekárenskú starostlivosť, nie je v súlade s čl. 20 Ústavy SR, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru a čl. 35 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože nie je v súlade s princípom proporcionality. To platí pre Návrh ako pre úpravu *pro futuro*, ako aj pre Návrh ako úpravu *ex post facto*;
- 9.2. Návrh, čo sa týka zákazu súbežne poskytovať zdravotnú starostlivosť a lekárenskú starostlivosť, nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože nie je v súlade s princípom ochrany legitímnych očakávaní;
- 9.3. Návrh, čo sa týka zákazu, aby konečný užívateľ výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve bol konečným užívateľom výhod osoby vykonávajúcej činnosť v zdravotníctve v inom regulovanom sektore v zdravotníctve, nie je v súlade s čl. 20 Ústavy SR, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru a čl. 35 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože nie je v súlade s princípom proporcionality. To platí pre Návrh ako pre úpravu *pro futuro*, ako aj pre Návrh ako úpravu *ex post facto*;
- 9.4. Návrh je v rozpore s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože porušuje princíp všeobecnosti právnej normy.